

Alkoholilain kokonais-uudistuksen vaikutuksista ravintola-alalle ja Suomelle.

Haluan Teille nyt kertoa, mitä kaikkia koskettavaa asiaa nimittäin valmistelun loppusuoralla olevan Alkoholilain kokonais-uudistuksen vaikutuksista ravintola-alalle ja Suomelle.

Haluan korostaa että Suomessa ravintoloissa tapahtuvan alkoholikulutuksen osuus on enään vain 9% kokonaiskulutuksesta. Eurooppalaisen anniskelukulutuksen osuus on 30% kokonaiskulutuksesta ja Englannissa yli 40% alkoholista kulutetaan pubeissa, ravintoloissa ja yökerhoissa.

Suomessa alkoholin kokonaiskulutuksesta yli 90% on kontrolloimatonta, valvomatonta kotonaottamista sekä villinä rehoittavaa Viron viirarallin tuomaa alkoholin hamstrausta. Paljon keskusteluissa puhutut alkoholin sosiaaliset ja terveydelliset haittavaikutukset tulevat tästä kontrolloimattomasta alkoholin kulutuksesta eivätkä suinkaan ravintola-alan tuomana vaikka eräät johtavat politiikon perusteettomasti ja virheellisesti näin väittävätkin.

Olen ollut yhteydessä asiassa mm. Sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikkoon käydessämme häntä tapaamassa syyskuussa 2012. Alkoholilain kokonaisuudistuksen valmistelusta vastaa peruspalveluministeri Susanna Huovinen. Ministeri Huovisen luona kayntiä on valmisteltu jo pitkään joka toivottavasti toteutuu pikimiten.

Olen ollut yhteydessä Valtioneuvostoon eli maan hallitukseen sekä eduskunnan kansanedustajiimme asiasta. Asiapohjaisen selostuksen anniskelualan ja yrittäjyyden näkökulmasta olen toimittanut heille 6/2012 sekä 9/2013. Asiakirjoissa jotka löytyy myös kotisivuiltani olen vahvasti tuonut kentän näkemyksen asioiden tilasta ja mitenkä niiden pitäisi olla.

Olen siis tavannut asian tiimoilta ministereitä, kansanedustajia, sekä käynyt eri keskustelufoorumeissa kuuntelemassa ns. päättäjien kannanottoja tässä meitä kaikkia koskettavassa asiassa.

Yhteenvedona käymistäni keskusteluista sekä Sosiaali- ja terveysministeriön pienen virkamiesryhmän alkoholilain uudistamisen nykytilasta olen enemmän kuin huolissani ravintola-alan toimintaedellytyksistä tulevaisuudessa ja alan työllistämismahdollisuuksista nyt valmistuvan alkoholilain kokonaisuudistuksen jälkeen.

Olen vahvasti sitä mieltä että nyt toteutettavan alkoholilain kokonaisuudistuksen yhteydessä pitää toteuttaa myös alkoholihallinnon kokonaisuudistus.

Käytännössä tämä tarkoittaa että Hotelli- ja ravintola-ala on siirrettävä Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen. Jolloin ravintolaelinkeinoa kohdeltaisiin normaalina elinkeinona elinkeinojen joukossa. Tällöin ravintola-alan toimintaedellytyksiä ja työllistämismahdollisuuksia voitaisiin kehittää toisin kuin tällähetkellä.

Ravintolaelinkeinolla ei tehtäisi vain sosiaalipolitiikkaan.

Suomessa pitkään samojen virkamiesten johdolla vedetyn ja valmistellun sekä poliittisen enemmistön vetämän alkoholipolitiikan linjan voidaan katsoa epäonnistuneen monessa suhteessa.

Nykyinen alkoholihallinto ja sen harjoittama alkoholipolitiikka on epäonnitunut tehtävässään ja sellaisenaan se ei enään palvele tarkoitustaan.

Alkoholihallinto on tehnyt asiassa ainoastaan sosiaali- ja viranomaispolitiikkaa, elinkeinopolitiikan ja työllisyyspolitiikan sijasta.

Kyseinen hallintotoiminta ja lupaviranomaistoiminta anniskeluasioissa on vääristynyt, kun sillä ei ole velvollisuutta edistää anniskelualaa ja sen toiminta- ja työllistämisedellyksiä.

Harjoitetun alkoholipolitiikan johdosta ravintola-alalla tunnetaan huolta ja epävarmuutta tulevasta. Ravintola-alalla voidaan tämän johdosta kirjaimellisesti pahoin.

Alkoholihallinto on noudattanut alkoholipoliittista kontrolliperusteista linjaa, vaikka sen ympäristö on selvästi muuttunut. Toteutetulla kontrollipolitiikalla on haettu ratkaisuja, jotka ovat johtaneet vääristyneeseen alkoholin käyttöön. Vallitseva alkoholipolitiikka

suosii virheellisesti kontroloimatonta kotona ottamista sekä villinä rehoittavaa Viron viinarallia valtavine viinalasteineen.

Paljon puhutut sosiaaliset ja terveydelliset haittavaikutukset tulevat juuri tästä kontroloimattomasta alkoholin kulutuksesta jonka osuus on yli 90% alkoholin kokonaiskulutuksesta.

Ravintola-alan osuus kokonaiskulutuksesta on vaivaiset 9 % ja sen osuus on pienentynyt noin prosentin vuodessa. Ravintola-ala jossa alkoholin kuluttaminen on kotroloitua, valvottua, verovaroja valtiolle tuottavaa sekä erittäin työllistävää on perusteetta syyllistetty kaikesta mahdollisesta.

Alkoholipolitiikan poliittinen ohjaus ei ole onnistunut. Tosiasioita ei ole tunnistettu tai luettu oikealla tavalla. Elinkeino on menettänyt mahdollisuuksiaan työllistää. Viranomaistoiminta on pyrkinyt lupa- ja muilla toiminnoillaan korjaamaan havaittuja epäkohtia siinä onnistumatta.

Virkamiesjohtoinen alkoholipolitiikka on ratkonut yksittäisiä ongelmia aina vain samoilla keinoilla kuin aiemmin siinä kuitenkaan onnistumatta.

On pöyristyttävää havaita että eräät johtavat poliitikot ja viranhantijat puollustavat tätä virheellistä harjoitettua alkoholipolitiikkaa jonka sosiaaliset- ja terveydelliset haittavaikutukset kasaantuvat ja tulevat näin meidän veronmaksajien kustannettavaksi.

Tästä toteutetusta virheellisestä alkoholipolitiikasta on seurauksena ollut myös kotiväkivallan raju kasvu ja valvotun alkoholielinkeinotoiminnan suunnittelun ja kannattavuuden vaikeutumisen viranomaistoiminnalla.

Alan toimintaedellytyksiä sekä työllistämismahdollisuuksia on perusteetta toistuvasti heikennetty kyseisellä virheellisellä viranomaistoiminnalla.

Alkoholilain valmistelusta vastaavan pienen virkamiseryhmän näkemys jatkoaikaravintoloiden anniskeluajan leikkaamisesta on täysin käsittämätön ja perusteeton vaatimus jota meidän ja Teidän päättäjien ei missään nimessä tule toteuttaa. Suomella ei ole enään varaa virheellisiin poliittisiin ratkaisuihin.

Harjoitettu virheellinen ja epäonnistunut anniskelua syrjivä

alkoholipolitiikka on tullut tiensä päähän.

Anniskeluala jossa alkoholin kuluttaminen on valvottua, kontrolloitua, verovaroja valtion kassaan tuottavaa sekä erittäin työllistävää. Alkoholihallinnon ja viranomaistoiminnan pitää olla anniskelualan toimintaedellytyksiä ja sen työllistämismahdollisuuksia tukevaa.

Mielestäni alkoholin kulutusta pitää poliittisella päätöksenteolla ja viranomaistoiminnalla sekä verotuksellisesti ja nyt lainsäädännöllisesti pyrkiä kaikin mahdollisin keinoin siirtämään valvomattomasta, kontrolloimattomasta alkoholinkuluttamisesta valvottuun ja kontrolloituu kuluttamiseen eli kulutusta on siirrettävä kaikin mahdollisin keinoin anniskelun puolelle.

Pieni erimerkki ravintola-alan työllisyysvaikutuksista:

Ostaessasi keppanakorin kaupasta niin kyseinen myyntitapahtuma on yksi myyntitapahtuma ja se kestää noin 30 sekuntia. Ostaussasi kyseisen tuotteen ravintolasta niin kyseessä on moninkertainen myyntitapahtuma edelliseen verrattuna josta valtio välillisin ja välittömin verotuksellisin menetelmin saa aina omansa. Jolla tätä hallintoa ja yhteiskuntaa pyöritetään. Tämä pieni esimerkki kertoo paljon ravintola-alan työllisyysvaikutuksista ja työllistämismahdollisuuksista.

Toinen pieni esimerkin ravintola-alan toimivuudesta valtion verotulojen kartuttajana.

Ostaessasi yhden pullon keskikaljaa kaupasta ja verrattuna kun ostat kyseisen keskikaljapullon ravintolasta niin valtiolle kertyvä vero tästä myyntitapahtumasta on 5-6 kertainen.

Tämäkin pieni esimerkki kertoo paljon...

Myös Raha-automaattiyhdistyksen valtiolle ravintolatoiminnasta kertyvät tuotot ovat mittavat, vaikkakin ravintola-ala tuottaa ja tulouttaa varat itse Raha-automaattiyhdistykselle. Tästä palveluksesta alalle kotiutetaan ainoastaan vain 17% tuotoista.

Ravintola-alaa vaivaava raskas hallinnollinen taakka.

Nykyinen ravintola-alalla vallitseva erittäin raskas hallinnollinen taakka ja elinkeinon harjoittamista säätelevien kirjaviiden asetusten ja säännösten viidakko hidastaa alan kehittämistä. Voin kitetyttää

asian siten että mikään ei ole ravintola-alalla niin varmaa kuin epävarmuus tulevasta. Alalla yritystoiminnan suunnitelmallinen kehittäminen ja investoiminen epävarmuuteen on täysin mahdotonta.

Ravintola-alan yrittämisen riskeistä suurin on vallitseva viranomaisriski, kun et koskaan tiedä saatko ensivuonna olla edes olemassa.

Käytännön esimerkki työllistämisen vaikeuksista ravintola-alalla.

Usen nuoren ensikosketus työelämään tapahtuu hotelli- ja ravintolan harjoittelu- tai työpaikan kautta. Ala työllistää paljon mutta ravintola-alalla työllistäminen on tehty todella vaikeaksi turhilla, mitään tai ketään palvelemattomilla säännöksillä.

Poikkeuksena tässä on tietenkin viranomaistoiminta itsessään joka työllistää ja elättää tällä itsensä.

Esimerkkinä ravintola-alan työllistämisen vaikeudesta kerron Teille seuraavaa:

Palkkasimme ravintolaamme ravintolakoulusta esimieslinjalla kouluttautuvan henkilön vuosia sitten.

Kysymys kuuluu: ”Miten alkoholihallinto ja valtiovalta palkitsi meidät kun palkkasimme nuoren ja tarjosimme hänelle työllistymismahdollisuuden. Kävimme asiassa kolmevuotta oikeutta syytettynä alkoholilain rikkomuksesta. Hallinto-oikeus tuomisi meidät rikkomuksesta sanktioihin kuin työllistimme nuoren. Kyseisellä henkilöllä ei ollut kahden vuoden kokemusta alalta. Kokemusta jonka alkoholihallinto hyväksyi oli muistakseni vuosi ja 9 kuukautta. Kyseisessä asiassa käytiin kuitenkin vuosien oikeusprosessi tästä järjettömästä ja turhasta asiasta.

Mutta viranomainenhan työllisti asialla jälleen itsensä samoiten kuin oikeuslaituksenkin. Tällaista on ravintola-alan yrittämisen arkipäivää Suomessa.

Lupaviranomaispyrökratiasta.

Ravintola-alan pitää hakea jatkuvasti alkoholilupaviranomaiselta erinäisiä lupia toimiakseen. Jatkoikaravintolat hakevat jatkoaikalupia toistuvasti ja ne myönnetään kahdeksi vuodeksi tai

lyhemmäksi ajaksi kerrallaan **jos myönnetään.!**

Aina tässä raskaassa ja pitkässä hakuprosessissa on kyse ravintolalle elintärkeistä toimintaedellytyksistä ja työllistämismahdollisuuksista. Muun muassa tästä johtuen kaikenlainen yritystoiminnalle välttämätön pitkäjännitteinen toiminnan suunnittelu ja investoiminen ollut käytännössä jo pitkään täysin mahdotonta.

Voidaan perustellusti myös kysyä:

Onko oikein jos jatkoaikaravintolan luvanhaltija unohtaa hakea päättyvälle anniskelun jatkoajalleen lisääaikaa. Tapauksessa Sodankylässä asia sanktioitiin siten että ravintolayritykseltä vietiin anniskeluoikeudet viikoksi. Kyseisen inhimillisen unohtamisen johdosta.

Tässäkin tapauksessa taloudelliset menetykset olivat yrittäjälle mittavat.

Tietääkseni mikään muu ala ei hyväksy tällaista suoranaista terroria missä ravintola-ala joutuu päivittäin kamppailemaan ollakseen olemassa.

Osa päättäjistä kysyy, että miksi ravintoloiden täytyy olla auki niin myöhään..?

Juuri nuo päättäjät ovat olleet avainasemassa kun ravintoloiden toimintaedellytyksiä alettiin heikentää muun muassa parantamalla alkoholin saantia kaikkialta muualta paitsi ravintoloista. Hännänhuippuna täysin vapaa Virosta alkoholin hamstraaminen. Sen lisäksi että menetämme satojen miljoonien verotulot Viroon, saamme yhä kasvavien haittojen kustannukset meidän veronmaksajien kannettavaksi.

Jatko aika ravintolat on lainsäädännöllä ja viranomaistoiminnalla perusteetta ajettu erittäin ahtaalle. Toiminta-ajatus ja liikeidea on pakoitettu ilta ja yötoimintaan. Jatkoaikaravintola joka on auki 4.5 tuntia, niin pitääkö aukioloaika vieläkin lyhentää..?

On pöyristyttävää että vähäisiäkin aukioloaikoja ja toimintaedellytyksiä ollaan vielä esittämässä leikattavaksi. Vai esitetäänkö leikkauksia vain leikkaamisen innosta seurauksista välittämättä.

Alkoholihallinto ehdottaa nyt lakiuudistuksen linjauksiaan ja ehdotuksessaan perusteetta jakoajan lyhentämistä jatkoaikaravintoloilta tunnilla.

- Juuri nyt ravintola-ala kaipaa kaikkien vähiten uusia rajoituksia ja elintärkeiden toimintaedellytysten heikennyksiä.

Tällä alkoholihallinnon täsmäiskulla heikennetään huomattavasti alan toimintaedellytyksiä sekä työllistämismahdollisuuksia. Kyse on välittömästi alan tuhansista työpaikoista, työntekijöiden perheiden hyvinvoinnista ja leivästä sekä ravintola-alan yhteistyökumppanien toimeentulosta. Elävän musiikin esittäjät katsovat jopa 15000 muusikon leivänsaannin vaarantuvan. Taksitoiminnan taholta on myös esitetty vastaavanlaista huolenaihetta. Yöruokalot, grillit kaikki kärsivät tästä. Nämä kielteiset vaikutukset koskettavat laajaa väestöä.

Myös matkailuelinkeinolle kuten Lapin Matkailulle uudistus tietää vain tekemällä tehtyjä huonoja aikoja.

Tämä alkoholihallinnon täsmäisku on monelle jatkoaikaravintolalle ja heidän työntekijöilleen, ravintola-alan yhteistyökumppaneille sekä matkailuelinkeinolle suoranaisten kuolinisku jonka kerrannaisvaikutuksia voidaan vain arvailla.

Jatkoaikaravintola, jonka toiminta-ajatus ja liikeidea perustuu puhtaasti ilta- ja yötoiminnalle, mienettää näin täydellisesti toimintaedellytyksensä selvitä lukuisista velvoitteistaan. Tällainen poliittinen päätöksenteko ja viranomaistoiminta ei missään nimessä ole hyväksyttävää ja se ei edesauta Suomen kansantaloutta nousuun. Vaikutukset ovat juuri päinvastaiset.

Jatkoaika-asiassa Alkoholihallinto ja lupaviranomainen rikkoo mielestäni tietoisesti ja selkeästi Suomen perustuslakia. Elinkeinojen harjoittamista rajoitetaan ja säännellään lakia alemman asteen säännöksillä Suomen perustuslain 106 ja 107 pykälien vastaisesti. Asia tiedostetaan mutta sille ei tehdä mitään..

Jatkoaikaravintoloissa jatkoaikana kulutettu alkoholin määrä on vaivaiset 0,4% kokonaiskulutuksesta joka tarkoittaa samaa kuin alkot suljettaisiin n.2 minuttia aikaisemmin. Jatkoaika-asialla ei siis ole mitään tekemistä kokonaiskulutuksen kanssa.

Ongelmatilanteet valvotuissa jatkoaikaravintoloissa ovat käytännössä minimaaliset, jokainen vastuuntuntoinen ravintolayrittäjä tietää tämän.

Eräät johtavat poliitikot ja virkamiehet perustelevat jatkoaikaravintoloiden anniskeluajan lyhentämistä tunnilla vedoten ongelmatilantiesiin jatkoikatunneilla.

Lapin Kansassa 24.1.2013 poliisipäällikkö Martti Kallion toteamus asiaan: ”Viinan juonnin siirtyminen entistä enemmän sisälle yksityistiloihin lisää kohtihälytysten määrää. Väkivalta siirtyy sisälle, lisää pahoinpitelyitä, lisää kotihälytyksiä ja lisää perheväkivaltaa”. Mielestäni poliisipäällikkö Kallion lausunto on vastaus ravintoloiden jatko aika- asiaan joka pitää huomioida myös lainvalmistelussa.

Eräät kansanedustajat ilta-sanomassa jokunen aika sitten kertoivat että kyseiselle säätelyllä on vahva poliittinen tuki.

Mielestäni tällaiset kannanotot ovat edesvastuuttomia aikana jossa elämme, jossa kaikki yhteiskunnan mittarit ovat osoittamassa alaspäin jossa toimivia, verovaroja tuottavia ja työllistäviä yrityksiä kaatuu ja kaajetaan. Aikana jossa yhtieskunnan julkisen talouden (tällaisten alkoholihallinon) osuus kaikesta BKT on 58% joka on maailman suurin suhteutettuna Suomen väkimäärään.

Aikana jossa Suomi velkaantuu n.16000 euroa joka minuutti ja tätä kestävyysvajetta paikataan muun muassa virheellisellä alkoholipolitiikalla jonka seuraukset ovat kohtalokkaat niin ravintola- alalle kuin koko Suomelle.

Valtakunnan uutisissa 31.1 pääministeri Jyrki Katainen kertoi että Suomen taloudellinen tilanne on entisestään synkistynyt. Talouden näkymät ovat paljon synkemmät kun on osattu ymmärtää... Nämä faktat tiedostaen anniskelualan toimintaedellytysten toistuva alasajaminen on pöyristyttävää ja jopa tuomittavaa.

Siteeraan Elinkeinoelämän Leena Mörttistä joka toi ajatuksiaan esille kasvuyritysforimussa Jyväskylässä elokuussa 2012.

Hän sanoi: ”Meillä ei ole kertakaikkiaan varaa enään poliittisiin virheratkaisuihin. Annetaan yrittäjien yrittää ja tehdä sitä missä he

ovat hyviä. Luoda alueilleen hyvinvointia, valtion kanssaan verovaroja ja ennenkaikkea niitä uusia työpaikkoja.”

Huomioitavaa on se että uusia työpaikkoja valtiovalta ja julkinentalous ei pysty tuottamaan, ainoastaan elinkeinoelämä ja yrittäjäyys voi nostaa Suomen tästä ahdingosta.

Päätöksenteossa pitää ottaa huomioon yritysvaikusten arviointi, kyseinen malli toimii jo kuntapuolella jossa arvioidaan päätöksen vaikutuksen myös elinkeinoelämän ja työllisyyden näkökulmasta. Tämäkin pitää huomioida lainvalmistelussa jossa toimenpiteet pitää olla oikean suuntaisia.

Loppuyhteenvetona toteasiin että ravintola-alan toimintaedellytyksiä ja työllistämismahdollisuuksia ei missään nimessä saa heikentää entisestään.

Jatkoaikojen lyhentämisestä ja ravintola-alan toimintaedellytysten heikentämisestä puhuminenkin on täysin edesvastuutonta.

Ravintola-alalla eikä Suomella ole kertakaikkiaan varaa enään virheellisiin poliittisiin päätöksiin.

28.n vuoden ravintola-alan kokoemuksella tiedän ja uskon tarkalleen siihen mistä Teille nyt kerroin..

Tosiasioiden tunnustaminen on viisauden alku.

Taivas meitä varjele virheelliseltä päätöksenteolta.

Rovaneimellä 3.4.2014

Matti Henttunen

Lisää aiheesta löydät kotisivuiltani www.mattihenttunen.fi .